

DAGSORDEN PKT. 10 DEL 2

Diverse uttalelser og innstillinger

LOs 32. ordinære kongress, Oslo Kongressenter Folkets Hus, 11.-15. mai 2009

Innhold

Den faglige og politiske situasjonen	s. 3
Boligpolitikk	s. 5
En enda bedre helsetjeneste	s. 7
Et likestilt arbeidsliv	s. 11
Internasjonal solidaritet og et anstendig globalt arbeidsliv	s. 12
Ny kompetansepolitikk – livslang læring	s. 15
Næringspolitisk uttalelse	s. 18
Kongressbevilgninger 2009 - 2013	s. 23

Forslagsnr: 10110
Fra: Sekretariatet

Den faglige og politiske situasjonen

Stortingsvalget 14. september handler om Norge skal ha en rødgrønn regjering eller en borgerlig regjering dominert av Fremskrittspartiet, med de konsekvenser dette på nytt kommer til å få for arbeidstakernes interesser.

I perioden 2001-2005 hadde Norge en høyredominert regjering som ikke lyttet til fagbevegelsen, og som på viktige områder førte en politikk i strid med arbeidstakernes interesser. Fellesskapet, offentlige velferdsordninger og faglige rettigheter ble vesentlig svekket. Arbeidsmiljøloven ble utsatt for omfattende angrep.

Ved stortingsvalget i 2005 mobiliserte LOs medlemmer, og bidro til en rødgrønn regjering som har gitt Norge en ny kurs i tråd med arbeidstakernes interesser. Den sittende regjering og stortingsflertallet bestående av Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har tatt på alvor og innfridd de fleste av kravene som LOs medlemmer stilte i 2005. Vi har en regjering som jobber med oss, og ikke mot oss.

Arbeid til alle er den viktigste saken for fagbevegelsen. Under den rødgrønne regjeringen har vi fått nærmere 300 000 nye jobber i løpet av treårsperioden 2005-2008. Dette har skjedd gjennom en bred satsing både på privat og offentlig sektor og en aktiv arbeidsmarkedspolitik. Under finanskrisen har regjeringen prioritert høyt tiltak som bidrar til å dempe ledigheten og få de som blir ledige tilbake i arbeid.

Mens høyrepartiene har gjentatt usosiale skatteforslag fra forrige periode, har regjeringen holdt fast på løsninger som styrker og ikke svekker fellesskapet. Resultatet er en styrket kommuneøkonomi, tilnærmet full barnehagedekning og økt satsing på utdanning, helse og omsorg, vedlikehold av kommunale bygg og anlegg med videre.

Denne stortingsperioden har vist hvilke politiske resultater som kan oppnås når det er et nært samarbeid mellom myndigheter og fagbevegelse. LO har brukt det formaliserte fagligpolitiske samarbeidet med Arbeiderpartiet, og samarbeidet med Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, til å fremme alle LO-medlemmers interesser. Regjeringen har, trolig som den eneste i verden, lagt fram et faglig regnskap.

Gjennom det fagligpolitiske samarbeidet og i nært samarbeid med regjeringen har LO blant annet sikret avtalefestet pensjon (afp), fått en styrket arbeidsmiljølov, sikret sykelønnsordningen, gjennomført tiltak mot so-

sial dumping og fått fullt gjennomslag for hvordan den internasjonale finanskrisen skal håndteres. Regjeringen har også startet et arbeid for å styrke bedriftsdemokratiet.

Krisetid med økende arbeidsledighet og sosial usikkerhet understreker behovet for partssamarbeid og forsterket samspill mellom fagbevegelsen og myndighetene. God kontakt med sitt lands myndigheter er ingen selvfølge for mange fagbevegelser, heller ikke for sterke organisasjoner som LO-ene i våre naboland. Mens norsk LO får gjennomslag for medlemmenes interesser, sliter mange europeiske fagbevegelser med å komme i dialog med sine regjeringer. Arbeidsmarkedet preges av sosial uro og konfrontasjon. Alternativet til samarbeid og dialog, er aksjoner og demonstrasjoner.

LO er en åpen og demokratisk organisasjon med medlemmer som har tilhørighet i alle partier. LO har og vil også framover ha kontakt og samarbeid fra sak til sak med alle partier.

Vår oppgave i valgkampen er å synliggjøre forskjellene mellom de ulike politiske partiene, og hvilke konsekvenser de forskjellige regjeringsalternativene vil få for arbeidstakerne.

Partiene har nå presentert sine programmer og programutkast for neste stortingsperiode. Flere partier har forslag som vil bryte med den samfunnsutviklingen LO ønsker. De borgerlige partiene vil ta opp igjen forslag om å svekke arbeidsmiljøloven og sykelønnsordningen, svekke velferden gjennom skattelettelse til de rikeste og redusere dialogen med fagbevegelsen. Fremskrittspartiet går lengst i en retning av konfrontasjon med fagbevegelsen gjennom sine forslag om privatisering og konkurranseutsetting, begrensning i streikeretten og ønske om å svekke sentrale forhandlinger til fordel for lokale og individuelle løsninger. Dette vil være å ta makt fra arbeidstakerne og gi den til arbeidsgiverne.

LO vil ha en samfunnsutvikling som bygger på fellesskapsløsninger, økonomisk og sosial trygghet for den enkelte, mindre forskjeller og et arbeidsliv med plass til alle. En slik politikk har blitt ført de siste årene, og LO mener at det er viktig å videreføre og forsterke denne politikken. I kommende periode vil det være behov for å ta nye politiske grep blant annet for å sikre sysselsettingen, utvikle våre faglige rettigheter, sikre rettferdig fordeling og bekjempe nye former for sosial dumping. LOs 32. ordinære kongress slår derfor fast at landets fagorganiserte er best tjent med at dagens rødgrønne flertallsregjering forsetter.

På denne bakgrunn bevilger LO-kongressen 5.000.000 kroner til Arbeiderpartiets, 1.500.000 kroner til SVs og 500.000 til Senterpartiets valgkamper.

Forslagsnr: 10111
Fra: Sekretariatet

Boligpolitikk

Boligpolitikken er en viktig del av fordelingspolitikken. LOs boligpolitiske hovedmål er at alle skal sikres en god bolig til en overkommelig pris. Et tilstrekkelig antall må bygges med universell utforming for å imøtekomme funksjonshemmedes behov. For mange har både boligvolum og boligstandard økt kraftig. Situasjonen på boligmarkedet har imidlertid blitt vanskeligere for mange, spesielt ungdom, innvandrere, førstegangsetablerte og lavlønnsgrupper som følge av den sterke økningen i boligprisene.

I de første tiårene etter krigen var boligpolitikk høyt oppe på den politiske dagsorden, og LO medvirket aktivt til en strategi for sosial boligbygging. Det var viktig å utvikle gode offentlige rammebetingelser for bygging av mange og rimelige boliger. Hovedutfordringen var å sikre en sosialt rettferdig tilgang på rimelig boligkreditt via Husbanken, byggeklare tomter fra kommunene, og ferdige boliger gjennom boligbyggelagene.

På 1980-tallet ble boligmarkedet liberalisert. I Norge ble etter hvert kredittreguleringen opphevet og subsidiering av renter i Husbanken stanset. Husbanken har gått fra å være den sentrale kilden til finansiering av boliger, til å bli en velferdsetat rettet mot spesielt vanskeligstilte grupper.

De siste årene har det blitt stadig vanskeligere å etablere seg. Unge og lavlønnte har de høyeste boligutgiftene i forhold til inntekt. Finanskrisa stiller oss også overfor nye utfordringer, i form av knappere tilgang til boligfinansiering og økende arbeidsledighet.

Den rød-grønne regjeringen har tatt flere viktige grep i boligpolitikken. Det har skjedd en kraftig utvidelse av bostøtteordningen, som er et målrettet virkemiddel. Regjeringen har foreslått å forby nye lavinnskuddsborettslag, som har gjort mange til gjeldsslaver, og det er økt satsing på bygging av utleieboliger. Husbankens rammer er også øket for å stimulere til nybygging og vedlikehold.

Det bygges for få rimelige boliger både for eie- og leiemarkedet. Boligbehovet er sterkt økende som følge av befolkningsutvikling, innvandring, urbanisering og endrede familiemønstre. Bare de to siste årene har folketallet økt med rundt 100 000. Tilflytting gir ekstra sterk behovsøking i store byer.

Kommunene må engasjere seg sterkere for økt boligbygging og sikre lettere tilgang til boligtomter. For å få en vellykket boligpolitikk i tida framover, er det nødvendig med større innsats både fra kommunene og Staten.

Husbanken må styrkes både økonomisk og organisatorisk, og dermed få en større og mer aktiv rolle i boligpolitikken, boligsamvirkene likeså. Utbyggingen av bostøtteordningen for utsatte grupper må videreføres.

For få har mulighet til å kjøpe egen bolig

LO mener at flest mulig av de som ønsker det skal være i stand til å kjøpe sin egen bolig, enten alene eller sammen med andre. For å oppnå dette må både Husbankens generelle og behovsprøvde låne- og tilskuddsordninger utvides. Det må stimuleres til bruk av borettslagsformen, men da på en måte som unngår spekulanter og useriøse aktører.

Flere rimelige leieboliger

Leiemarkedet er en viktig del av det totale boligmarkedet, men er i Norge svakt utviklet i sosial og allmenntilrettelagt retning. Det er nødvendig at det er et godt, trygt og fleksibelt leiemarked av tilstrekkelig omfang. Flere utleieboliger bør bygges med hjelp av offentlig støtte og forvaltes av kommuner og ikke-kommersielle aktører. Boligsamvirkene og studentsamskipnader er særlig aktuelle aktører i bygging av slike allmenntilrettelagte boliger. Det er et udekket og voksende behov for elev- og studentboliger.

De bostedsløse er en av de svakeste gruppene i samfunnet

For lite har skjedd overfor denne gruppa. Særlig viktig er det at de som kommer ut av rusbehandling eller fra fengsel får et egnet botilbud og ikke avspises med tilbud om plass på hospits. Rutiner og kostnader i tilknytning til husleiebetaling, utkastelse og tvangssalg må gjennomgås med tanke på å redusere antallet som mottar begjæring om fraflytting eller kastes ut. Det er viktig med biveiledning og gode oppfølgingstjenester for de som har behov for det.

Nye utfordringer etter finanskrisa

Boligmarkedet må stå sentralt i forståelsen av finanskrisas tilblivelse, forløp og virkninger. En viktig oppgave for finanskommissjonen blir å trekke lærdommen av samspillet mellom boligfinansiering og andre deler av den økonomiske politikken med tanke på forbedringer av systemet.

Gjeldsordninger og andre sosiale tiltak må ta hensyn til finanskrisa utslag for utsatte grupper for å motvirke sosial nød og andre uheldige fordelingsmessige virkninger.

Forslagsnr: 10112
Fra: Sekretariatet

En enda bedre helsetjeneste

God helse er menneskets viktigste ressurs. Helsevesenet er en viktig del av velferdsstaten og må levere tjenester av høy kvalitet, med lave egenandeler og akseptabel ventetid til alle innbyggere, uavhengig av bosted, økonomi, kjønn, seksuell orientering, funksjonsevne, etnisitet, religion og alder. En viktig oppgave er å sikre mest mulig helse for hver krone.

Helsetjenester skal ikke være en handelsvare. LO er i mot markedstenking, konkurranseutsetting og privatisering i helsevesenet. Planlegging og dimensjonering av landets helsetilbud må være statens ansvar.

Framgang i medisinsk forskning, bedre ernæring og økt ressursbruk på helsetjenester har over tid gitt befolkningen bedre helse og økt levealder. Bare i perioden 2003-2007 økte pasientbehandlingen ved norske sykehus med nesten 15 prosent. Men både helse og levealder er ulikt fordelt mellom sosiale grupper; de som har best økonomi har også best helse. Det er sentralt mål for LO å få redusert de sosiale og kjønnsmessige helseforskjellene og de faktorer som bidrar til ulikhet i helse.

Vi står også overfor utfordringer knyttet til en aldrende befolkning og en økende andel som lever med uførhet og kroniske sykdommer, som for eksempel diabetes og muskel- og skjelettsykdommer. Den vitenskapelige utviklingen sørger for stadig nye tilbud om helseforbedrende og livsforlengende tiltak. Dette er positivt, men gir oss samtidig svært krevende utfordringer i forhold til økonomi, fordeling og prioritering.

Det viktigste strategiske styringsdokumentet for helse- og omsorgstjenesten må være en rullerende nasjonal helseplan vedtatt av Stortinget.

Sykehus og kommunehelsetjeneste

Spesialisthelsetjenesten er kraftig utbygd de senere åra, og ressursbruken og aktiviteten i denne delen av helsetjenesten har hatt sterk vekst, både før og etter sykehusreformen i 2002.

Helseforetakene og systemet med innsatsstyrt finansiering må utvikles på en måte som gir god balanse mellom demokratisk styring og effektivitet i det enkelte foretak. Spesielt må økonomistyringen være gjenstand for kritisk granskning. Vi må forsikre oss om at helseforetakene benytter regnskapsprinsipper som fremmer politisk oversikt, innsikt og god drift.

Sykehusene skal i det vesentlige eies og drives av det offentlige. Det må opprettholdes en lokalsykehusstruktur og en ambulansetjeneste som

sikrer trygg tilgang til akutt hjelp og fødetilbud over hele landet. For å sikre høy kvalitet for alle pasienter er det samtidig viktig å samordne de høyspesialiserte tjenestene.

Ambulansetjenesten må være et offentlig ansvar, med stor grad av offentlig eierskap. Frivillige organisasjoner og andre som driver ambulansetjenester må sikres langsiktige og forutsigbare avtaler.

Samarbeidet mellom staten og arbeidslivets organisasjoner om omstilling og utvikling i spesialisthelsetjenesten, og herunder ordningen med pilotsykehus, må videreføres. Prosjektet må sikres finansiering, og det må gjennomføres en følgeevaluering.

For lite av de samlede ressursene i helsevesenet brukes til forebyggende arbeid, rehabilitering og lavterskeltilbud til kronikere i regi av primærhelsetjenesten. Dette fører til økte kostnader for samfunnet og gjør at kroniske sykdommer forverres unødige. Mange pasienter må reise langt for å få hjelp til enkle ting, og noen opplever å bli kasteballer mellom ulike institusjoner og behandlingsnivåer.

Målet må være en mer "sømløs" helsetjeneste med bedre kvalitet, mer helhetlige pasientforløp over institusjons- og sektorgrenser og flest mulig tilbud lokalt. For å oppnå dette må det iverksettes tiltak som styrker kommunehelsetjenesten og fastlegeordningen, og både organisatorisk og økonomisk stimulerer til systematisk samarbeid og arbeidsdeling mellom kommuner, fastleger og sykehus. LO støtter gjennomføring av en samhandlingsreform i helsevesenet som skal gi et bedre koordinert og integrert helsetilbud nærmest mulig hjemstedet, økt fokus på forebygging og rehabilitering og mer helse for pengene. Som en del av en slik reform bør det i tillegg til lokalsykehusene etableres såkalte lokalmedisinske sentre i kommunal- og interkommunal regi over hele landet. Sentrene skal blant annet gi tilbud om døgnplasser til pasienter både i stedet for, i forkant av og etter sykehusopphold.

Pleie og omsorg

Mennesker som har behov for pleie- og omsorgstjenester må slippe å stå i uverdige køer. Utbyggingen av sykehjemsplasser og omsorgsboliger må fortsette, slik at alle kan føle seg trygge på at de vil få nødvendig hjelp når behovet oppstår. Målet må være full sykehjemsdekning for alle som trenger det. Pleie- og omsorgstjenestene må sikres god kvalitet, herunder bedre legedekning og mer forpliktende kvalitetsforskrifter i eldreomsorgen. Brukernes individuelle behov og ønsker må i økende grad tas hensyn til.

Det må ansettes flere medarbeidere i pleie- og omsorgssektoren, og jobbes målrettet for å rekruttere flere til å velge utdanning og arbeid i omsorgsyrkene. Også etter- og videreutdanningen i sektoren må styrkes.

Bedre skolehelsetjeneste

Skolen har en viktig oppgave i å forebygge sykdom og helseskader og fremme en sunn livsstil. Mange elever er for lite aktive og har et dårlig kosthold. Skolen må derfor bidra til økt fysisk aktivitet og gode ernæringsvaner. Skolehelsetjenesten må settes ressursmessig i stand til å fange opp tidlige tegn på livsstilssykdommer, rusproblemer og psykisk sykdom, og kunne jobbe både forebyggende og helsefremmende. LO mener at alle skoleelever skal ha god tilgang til skolehelsetjenester. Det bør etableres nasjonale standarder for hva tilbudet skal omfatte.

Rusomsorgen må styrkes i alle ledd

Det bør etableres rusakutter i de største byene, og døgntilbudet må styrkes betydelig. Forebygging og holdningsskapende arbeid må stå sentralt, både på skoler, arbeidsplasser og i samfunnet for øvrig. Rusmisbrukere som er motiverte for behandling må få umiddelbar hjelp og tilpassede behandlingstilbud i tråd med sine pasientrettigheter. I etterkant av behandling er det avgjørende med ettervern i form av bistand til bolig, arbeid og integrering i lokalsamfunnet.

Rusavhengige må sikres et variert behandlingstilbud, herunder en økt satsing på medikamentfrie behandlingstilbud. Lavterskeltilbud og omsorgstilbud må styrkes. Ventetida må reduseres for behandling med metadon og buprenorfin, såkalt legemiddelassistert rehabilitering (LAR). Det må ligge faglige kriterier til grunn for LAR-behandlingen.

Psykiske helse

Gjennom det siste ti-året er det satset betydelige ressurser på bedring av tilbudet til de som sliter med psykiske problemer. Dette har medført forbedringer, men fortsatt gjenstår det mye å ta tak i og psykiatrien bør derfor fortsatt sikres øremerkede ressurser. Det kommunale tilbudet til psykisk syke må styrkes, herunder tilrettelagte bo- og aktivitetstilbud. Det må også bli bedre tilgjengelighet både til akutt hjelp og langtidsbehandling. Det må satses spesielt på tiltak overfor barn og unge, rusmiddelavhengige og unge pårørende.

Tennene er en del av kroppen

Sosiale ulikheter i tannhelse følger samme mønster som andre helseproblemer. I Norge betaler den enkelte i gjennomsnitt nesten 75 prosent av sine samlede utgifter til tannlegebehandling. Det offentlige dekker store deler av kostnadene for enkelte pasientgrupper, men mange vil i løpet av livet kunne få uhåndterlig store regninger. I Sverige dekker fellesskapet halvparten av tannlegeregninger på over 3.000 kroner og 85 prosent av regninger over 15.000 kroner.

Det offentlige må gradvis inkludere også tannhelse i det samlede helsetilbudet. Det er naturlig å starte med å styrke tilbudet for unge, eldre og grupper med spesielle helse- og sosialproblemer. Målet må være å sette et

tak for hvor mye den enkelte selv skal dekke av utgifter til nødvendig tannbehandling, slik at alle får råd til å ivareta sin tannhelse på en god måte.

For å imøtekomme mangelen på tannhelsepersonell i distriktene bør det vurderes å innføre turnustjeneste for nyutdannede tannleger.

Bedre helse på arbeidsplassen

En betydelig del av folks helseproblemer skyldes forhold på arbeidsplassen. Det trengs mer kunnskap om arbeidsrelatert sykdom slik at mer kan forebygges, og slik at yrkesaktive ikke får lange sykefravær på grunn av forhold på jobben. Både det forebyggende arbeidet på arbeidsplassene og rehabilitering må tillegges større vekt. AKAN spiller en viktig rolle i det rusforebyggende arbeidet.

Bedriftshelsetjenestene og arbeidsmedisinske avdelinger bør styrkes, slik at yrkesrelaterte plager og sykdommer kan forebygges og behandles fortløpende. Det offentlige helsevesenet bør styrke samarbeidet med arbeidslivets parter om satsing på fysisk aktivitet, røykeslutt og andre helsefremmende tiltak på arbeidsplassene.

LO anser avtalen om et inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen) som et av våre viktigste verktøy i arbeidet med å fremme helse i arbeidslivet.

Organdonasjon

Organdonasjon er i økende grad viktig for å redde liv. Alt for mange må vente lenge på en transplantasjon, eller dør mens de venter på et organ. LO mener at det må arbeides for å skape enda større oppslutning i befolkningen om donasjon av organer og vev, gjennom mer åpenhet og informasjon, oppfordring til bruk av donorkort og gjennomgang av regelverket.

IKT i helsevesenet

For å bedre kvalitet, samhandling og ressursbruk i helsetjenesten må elektronisk journalføring og informasjonsflyt forbedres. Ivaretagelse av personvern og sikkerhet er en viktig del av dette arbeidet.

Forskning og innovasjon

Forskning og innovasjon står svært sentralt innenfor medisin og helse. Nye medikamenter og produkter gir oss stadig større muligheter. Samtidig er de vitenskapelige framskrittene i medisinen også ofte svært kostnadsdrivende. Det er derfor viktig å prioritere forskning og utvikling som på sikt kan bidra til både bedre og mer kostnadseffektiv behandling.

Forslagsnr: 10113
Fra: Sekretariatet

Et likestilt arbeidsliv

LOs mål er et arbeidsliv der kvinner og menn er likestilte på alle områder. Selv om det er gjort framskritt på flere områder, for eksempel når det gjelder rett til barnehageplass, likere fordeling av foreldrepermisjon og likestilling av skift og tredelt turnus, er det et godt stykke igjen til reell likestilling og likelønn.

Mange kvinner jobber fremdeles ufrivillig deltid. Mange har også ofte en løsere tilknytning til arbeidslivet fordi de kun blir tilbudt midlertidige tilsetninger, tilkallingskontrakter og så lav deltid at de må ha flere jobber for å tjene nok til livets opphold. De blir ikke tilgodesett med kompetanseutvikling og avansement og blir hengende etter i lønnsutviklingen. Kvinner tar fremdeles hovedansvaret for husarbeid og omsorgoppgaver i familien, og diskrimineres for fravær fra arbeidslivet.

Norge har et kjønnsdelt arbeidsmarked, og kvinners arbeid er fremdeles verdsatt lavere enn menns. Kvinner jobber oftest i områder med slitende arbeid - både fysisk og psykisk, og som ikke har fokus på helse, miljø og sikkerhet. Lidelser som muskel- og skjelettplager, som er særlig utbredt i kvinne-dominerte sektorer som helse- og omsorgssektoren og i renholdsbransjen, er imidlertid ennå ikke anerkjent som yrkesskade.

Skal vi få til et likestilt arbeidsliv, kreves det et sett av tiltak, og full oppslutning om både mål og midler hos myndighetene og arbeidsgiverne.

LO krever en offensiv for et likestilt arbeidsliv. Det innebærer:

- Utvidet foreldrepermisjon til 52 uker, med styrking av fars (medforelders) selvstendige rettigheter.
- Styrking av retten til heltid gjennom lovendringer og ansvarliggjøring av arbeidsgiverne, både i privat og offentlig sektor.
- Forsterket innsats fra myndighetene mot sosial dumping og useriøse arbeidsgivere, med kvinner som særlig målgruppe.
- Kvinners lønnsutvikling sikres best gjennom sentrale forhandlinger og forbedret treffsikkerhet for virkemidler i forhold til likelønn og lavlønn.
- Innenfor rammen av frontfagsmodellen kan økte rammer for oppgjørene i offentlig sektor brukes for å gi kvinnegrupper som er blitt liggende etter i lønnsutviklingen noe større tillegg.
- Arbeidsgiverne må også bidra positivt for likelønn, ikke minst i forhold til de mannlige, høgere lønte funksjonærenes og ledernes lønnsutvikling.
- Lov om likestilling mellom kjønnene styrkes blant annet gjennom

- pålegg om utarbeidelse av lønnsstatistikk som også tillitsvalgte får tilgang til. Det må gjenopprettes et eget likestillingsombud.
- Iverksetting av en rekke tiltak for å utligne kjønnsdelingen i utdanning og yrkesliv.
 - Tilgang til etter- og videreutdanning og uttelling for så vel formal som realkompetanse må styrkes innenfor flere kvinnedominerte yrkesgrupper.
 - Yrkesskadeordningen må anerkjenne belastningslidelser som yrkes sykdom.
 - Kontantstøtten må avvikles, for å fremme yrkesdeltakelse, integrering og likestilling, særlig blant minoritetskvinner.

Forslagsnr: 10114
Fra: Sekretariatet

Internasjonal solidaritet og et anstendig globalt arbeidsliv

Solidaritet, frihet, likhet og respekt for grunnleggende menneskerettigheter er overordnede verdier og målsetninger for LOs internasjonale arbeid. Sterke uavhengige fagbevegelser er en forutsetning for demokrati, respekt for faglige rettigheter, rettferdig fordeling og anstendig lønns- og arbeidsvilkår.

Den manglende styringen av særlig amerikansk økonomi og manglende relasjoner på tvers av land, som har ført til finanskrisen, er en direkte trussel mot fagbevegelsens grunnleggende målsetninger og livsgrunnlaget til millioner av mennesker. LO frykter at mer enn 100 millioner mennesker er arbeidsledige innen utgangen av 2009. Ytterligere millioner vil skyves ut i ekstrem fattigdom. Jobbsikkerheten trues, ikke minst i utviklingsland. Dette rammer utsatte grupper, særlig kvinner. Den sosiale nøden fører til mer menneskehandel, sosial dumping og ytterligere svekkelse av et anstendig arbeidsliv, bygget på menneskerettigheter nedfelt i internasjonale konvensjoner.

Finanskrisen krever en aktiv politikk som innebærer nyregulering av økonomien og sikring av fundamentale rettigheter på globalt plan. Krisen framtvinger en grunnleggende gjennomgang av sentrale internasjonale institusjoners rolle og rammeverk. I denne prosessen mener LO at FNs rolle må styrkes. FNs organisasjon for arbeidslivsspørsmål ILO har en nøkkelrolle i det internasjonale samarbeidet mellom myndigheter og partene i arbeidslivet for å sikre faglige rettigheter, skape arbeidsplasser og få til et bærekraftig næringsliv.

IMF og Verdensbanken har gjennom krisepakken fra de ulike land i verden blitt tilført økonomiske forsterkninger med mange tusen milliarder. Norge har alene bidratt med 30 milliarder. For LO er det viktig at IMF og Verdensbanken ikke stiller krav om liberalisering og privatisering av offentlig sektor og lønnskutt i arbeidslivet til de som søker støtte. LO vil følge utviklingen nøye.

Regjeringens handlingsplan for anstendig arbeid, er spesiell i internasjonal sammenheng. Det er banebrytende at en regjering på denne måten følger opp det viktige arbeidet med "Decent Work" som ILO har igangsatt. LO krever at planen videreføres inn i en ny stortingsperiode og forventer også at norske virksomheter følger opp.

Respekten for arbeidstakers rettigheter er en universell menneskerettighet. Til tross for at stadig flere land ratifiserer grunnleggende ILO-konvensjoner, er det fortsatt altfor mange som ikke respekterer dem og følger opp i praksis. Tillitsvalgte trakasseres og forfølges. Kvinnelige arbeidstakere diskrimineres i arbeidslivet. Fortsatt tvinges barn til å arbeide i stedet for å gå på skole.

LO vil fortsette sin kamp mot barnarbeid. Gjennom den internasjonale arbeidstakerorganisasjonen ITUC bidrar LO til at barn får skolegang og ikke havner i slavearbeid eller prostitusjon.

Når norske virksomheter etablerer seg i utlandet, må de ta med sine erfaringer og praksis fra norsk arbeidsliv, med sosial dialog, treparts-samarbeid og respekt for fundamentale rettigheter, som retten til å organisere seg og føre kollektive forhandlinger. Dette er kravet i regjeringens stortingsmelding om samfunnsansvar. Virksomhetene må respektere de lovene som gjelder i det landet de etablerer seg. De må sikre at arbeidstakerne får ei lønn de og familiene deres kan leve av, og at HMS tiltak følges opp.

Faglige rettigheter er avgjørende for rettferdig handel. Spørsmål knyttet til arbeidstakernes rettigheter og den internasjonale kampen for anstendig arbeid må være tema i WTO så vel som andre internasjonale institusjoner og organisasjoner som arbeider med handel. LO vil fortsatt arbeide for at arbeidstakerrettigheter må inkluderes i internasjonale handelsavtaler. WTO står i stampe, og Norge inngår frihandelsavtaler gjennom EFTA-samarbeidet eller bilateralt. LOs krav om faglige rettigheter i disse avtalene må følges opp av myndighetene. Dette er solidaritet i praksis.

I solidaritetssamarbeidet med land i Afrika, Asia, Midt-Østen, Latin-Amerika og land i tidligere Øst- og Sentral Europa legger LO hovedvekten på styrking av faglige rettigheter, organisatorisk kapasitetsbygging, sosial dialog mellom partene i arbeidslivet, og fokus på kvinnes posisjon i fagbevegelsen. Dette vil være de viktigste temaene for solidaritetsarbeidet

også i neste kongressperiode. I Romania og Bulgaria setter LO nå i gang et større prosjekt sammen med fagbevegelsen i landene for å få et sterkere fokus på HMS-arbeidet på noen av de største industriarbeidsplassene

I mange land opererer fagbevegelsen under kår hvor det ikke er mulig å gjennomføre normal fagforeningsaktivitet. I Palestina er Gaza utbombet og folk innesperret. Landet er okkupert. Fagforeningshuset er ødelagt av israelske bomber. Arbeidsløsheten og fattigdommen er enorm. LO vil fortsette vårt aktive solidaritetsarbeid for Palestina. Vi krever at apartheidmuren som er bygget inne på palestinsk område og de israelske bosettingene rives. Muren hindrer palestinske arbeidere å ta arbeid i Israel, og stanser palestineres muligheter til fritt å eksportere og importere varer. Israel må respektere FN-vedtak, internasjonal rett og menneskerettigheter og trekke seg ut fra de palestinske områdene. En palestinsk stat basert på grensene fra 1967 må etableres. Fremdeles lever over 6 millioner palestinske flyktninger i flyktningleire i forskjellige arabiske land. LO krever at flyktningproblemet må løses i tråd med FN-resolusjon 194.

Colombia er verdens farligste land å være fagorganisert i. Bare i 2008 ble 44 medlemmer av fagbevegelsen drept og utallige lemlestet eller trakassert. Oftest går de skyldige fri. LO er dypt bekymret over utviklingen og fortsetter å støtte den colombianske fagbevegelsen i deres kamp mot vold og brudd på grunnleggende faglige rettigheter.

Norske myndigheter må nå gå inn med økonomisk støtte til Zimbabwe og bidra til at landet igjen kan brødfø sin befolkning og bli det demokratiske samfunnet det en gang var.

Situasjonen i Vest-Sahara er svært alvorlig. Menneskerettighetsaktivister blir fengslet og trakassert og det er omfattende brudd på organisasjons- og ytringsfriheten. FNs arbeid for å finne fram til en varig og rettferdig politisk løsning som er akseptabel for alle parter må intensiveres. Målet må være at befolkningen får realisert sin rett til selvbestemmelse gjennom en folkeavstemning, i tråd med folkeretten og FNs vedtak. LO ber regjeringen vurdere et forbud mot økonomisk samkvem med næringslivsinteressene i det okkuperte området og også øke det humanitære hjelpearbeidet for flyktningene i Algerie.

Forslagsnr: 10115
Fra: Sekretariatet

Ny kompetansepolitikk – livslang læring

Livslang læring for alle

Lik rett til utdanning!

Lik rett til utdanning og livslang læring for alle er grunnpilaren i LOs utdanningspolitikk. Dette forutsetter en skolepolitikk der alle gis mulighet til et 13-årig gratis utdanningsløp, som fører fram til yrkes- eller studiekompetanse. En god studiefinansiering skal sikre at alle som ønsker det kan ta høyere utdanning. Et økende antall unge uføre forutsetter både universell utforming ved utdanningsinstitusjonene og tilrettelagt studiefinansiering for at lik rett til utdanning skal være reell også for denne gruppa.

Basisbevilgningene til universiteter og høyskoler må styrkes for at kvalitetsreformens intensjoner om bedre studentoppfølging og studiekvalitet kan realiseres.

Arbeidslivets parter har en sentral rolle i fag- og yrkesopplæringen. Denne rollen må videreutvikles, og gjøres gjeldende også i forhold til opplæringskontorene. Partene må også få en tilsvarende rolle når det gjelder fagskolene. Faglig spesialisering som ikke finner sin plass innenfor fag- og yrkesopplæringen må utvikles som tilbud på fagskolenivå. LO går inn for en ny og utvidet samfunnskontrakt som grunnlag for et intensivt arbeid med å skaffe tilstrekkelig med læreplaner i alle sektorer.

LO ønsker å fremme internasjonalisering av utdanning ved at det legges til rette for økt utveksling av elever, lærlinger og studenter. Det må legges bedre til rette for at flere studenter kan ta hele eller deler av graden sin i utlandet. Finansieringssystemet må stimulere institusjonene til å sende studentene på utveksling, og bidra til kvalitetsvurderinger og samarbeid mellom institusjoner i større grad styrer hvilke læresteder som velges. For innvandrere som søker arbeid i Norge må det innføres et mer smidig system for godkjenning av utdanning fra andre land.

Etter- og videreutdanning (EVU) er viktig for å kvalifisere til et yrkesliv der både struktur og arbeidsmåter endres hele tiden, og med mål om at flere skal stå lenger i jobb. Også i et likestillings- og likelønnsperspektiv er det viktig med en offensiv politikk for livslang læring. Det er et felles samfunnsansvar å tilby befolkningen en solid kompetanseutvikling fra barndom til alderdom.

Til tross for mange lovfestede rettigheter er det færre arbeidstakere enn ønskelig som benytter disse mulighetene, spesielt blant de med liten for-

mell utdanning fra før. Særlig der hvor mulighetene for læring gjennom det daglige arbeidet er dårlig, er det lav motivasjon, dårligere informasjon og liten deltakelse i EVU. LO vil arbeide for at livslang læring blir en realitet for alle, uavhengig av sektor, tidligere utdanningsnivå, alder, kjønn og sosial bakgrunn. LO ønsker også en samlet nasjonal oppfølging som sikrer at de voksnes rettigheter oppleves som reelt tilgjengelig for alle, og tilgodeses med nok ressurser.

Nye grep

Informasjon, motivasjon og tilrettelegging – ny nasjonal strategi

LO vil at EVU skal gis et nødvendig strukturløft i regi av trepartssamarbeidet. Det er på høy tid å få på plass en helhetlig nasjonal strategi og tiltaksplan for livslang læring. Strategien må tydeliggjøre arbeidsgivers plikt til å tilrettelegge for EVU som en del av en samlet plan for kompetanseutvikling. Dette er særlig viktig i bransjer og virksomheter med lavt kunnskapsfokus og læringstrykk.

Finansiering av livsopphold ved etter- og videreutdanning

LO forutsetter at myndighetene vil finansiere utdanningen for voksne med rett til grunnskole/videregående skole. Særlig viktig er dette for arbeidsledige og permitterte, slik at perioder med ledighet kan brukes til kompetansebygging. Dette vil være et naturlig første skritt for å få på plass et mer helhetlig finansieringssystem.

Retten til tre års utdanningspermisjon er sikret. LO krever at det også må komme på plass en kollektiv ordning for livslang læring som gir alle arbeidstakere individuelle rettigheter til finansiering av livsopphold ved etter- og videreutdanning. Bare slik kan retten til etter- og videreutdanning bli reell. I en slik finansieringsordning må både arbeidsgiverne og staten bidra. LO vil ta initiativ til en gjennomgang av ulike finansieringsmodeller, som grunnlag for nye forhandlinger og politiske prosesser.

Læringsentre og kompetansetillitsvalgte

Det å få ut informasjon om rettigheter og tilbud og om betydningen av kompetanse er en utfordring både for partene i arbeidslivet og myndighetene. Det er etablert en rekke regionale karrieresentre basert på partnerskap mellom LO, NHO, NAV, KS og fylkeskommunene. Disse karrieresentrene må gi tilbud til både ungdom og voksne, og være til hjelp både ved yrkesvalg, etter- og videreutdanning, omskolering og mobilitet i arbeidslivet. Sentrene skal også arbeide for å motvirke det kjønnsdelte arbeidsmarkedet i Norge ved å motivere til utradisjonelle yrkesvalg.

Etablering av lokale læringsentre har også vist seg å være et kraftfullt tiltak for fremming av EVU og være med å utvikle praksisnære tilbud som kan motvirke frafall i videregående opplæring. På slike læringsentre kan arbeidstakere få veiledning og kurs direkte, eller få formidlet kontakt med

egnede kursleverandører. Det må utredes hvilken rolle karrieresentrene kan få ved etableringen av lokale læringscentre.

Flere land har gode erfaringer med å legge til rette for at tillitsvalgte mer systematisk kan arbeide med å fremme livslang læring. For å fremme EVU mener LO at både staten og arbeidsgiverne skal bidra økonomisk til etablering og drift av en ordning med kompetansetillitsvalgte mot arbeidsplassene og til etablering av lokale læringscentre.

Ordningen med kompetansetillitsvalgte må utvikles i samarbeid med arbeidsgiverne og hjemles i avtaleverket. De får ansvar for bevisstgjøring, motivasjon og tilrettelegging for EVU-tiltak blant de ansatte, identifisere behov for opplæring og utdanning både i virksomheten og hos den enkelte arbeidstaker, informere og gi råd holde i kontakten med arbeidsgiver og bidra til å systematisere virksomhetens EVU-arbeid.

Realkompetansevurdering

Det må sørges for en mer enhetlig praktisering av realkompetansevurdering over hele landet, og muligheter og verktøy må gjøres bedre kjent og tilgjengelig. Verdien av dokumentert realkompetanse må bli tydeligere for den enkelte arbeidstaker og LO vil arbeide for at tariffavtalene skal få bestemmelser om arbeidstakernes rett til å få dokumentert sin realkompetanse i arbeidsforholdet.

Lese- og skrivevansker

Arbeidet med å avdekke og avhjelpe lese- og skrive- og tallvansker må intensiveres, blant annet gjennom Program for basiskompetanse i arbeidslivet (BKA). AOF med sin unike kompetanse, bør benyttes som utviklere og tilbydere av denne rettighetsbaserte opplæringen, sammen med den offentlige voksenopplæringen. Mye av denne opplæringen må fortsatt være arbeidsplassbasert.

LO vil arbeide for offentlig støtte til kjøp av læremidler for folk med lese- og skrivevansker og tallvansker, og en styrket lærerutdanningen på området. LO vil medvirke til å skolere tillitsvalgte for å få en bevisstgjøring rundt problemene, og derigjennom være aktive for å fange opp de som trenger det.

LO er glad for at regjeringen i bibliotekmeldingen har fulgt opp fagbevegelsens forslag om å gjøre 2010 til et nasjonalt leseår. Dette skal være starten på et leseløft retta mot både barn, unge og voksne.

Vox

Vox vil kunne spille en nøkkelrolle i forbindelse med etablering av et nasjonalt karrieresenter og en ordning med kompetansetillitsvalgte og læringscentre. LO mener at virksomheten ved Vox bør spisses og styrkes, som et koordinerende kraftsentrum for ny nasjonal EVU-giv. Vox må også

bidra til sammenheng, oversikt og effektivitet i satsingen på en nasjonal, helhetlig strategi for etter- og videreutdanning. En del av et slikt arbeid bør være å utvikle et system for verdsetting og dokumentasjon av EVU-tilbudene.

Utdanningsforskning

Sammen med voksne i utdanning og læring er fag- og yrkesopplæring et marginalt tema i norsk pedagogisk forskning. For å kunne utvikle Norge som et enda sterkere kunnskapssamfunn, trenger vi kunnskap om hele kompetansefeltet. Forskning på fag- og yrkesopplæring og utdanning av voksne må innrettes både mot fagskolen, lærebedrifter og samspillet skole og arbeidsliv. Forskningsprogrammet Utdanning 2020 må omfatte alle deler av utdanningsfeltet.

Forslagnr: 10116
Fra: Sekretariatet

Næringspolitisk uttalelse

Etter at Norge i flere år var inne i en svært gunstig økonomisk utvikling ble vi høsten 2008 rammet av den internasjonale finanskrisa. I løpet av noen måneder ble utsiktene for verdensøkonomien og norsk økonomi kraftig nedjustert. Verden er nå midt i den alvorligste økonomiske krisa siden 1930-tallet. Norge er en liten åpen økonomi og det eksportrettede næringslivet blir sterkt rammet av den økonomiske tilbakegangen globalt. Samtidig har Norge et bedre utgangspunkt enn de fleste land for å møte krisa:

Et omstillingsdyktig næringsliv er spesielt viktig i den vanskelige økonomiske tiden vi nå er inne i. Alle tilgjengelige virkemidler må tas i bruk og nye må etableres for å sikre videreføring av levedyktige arbeidsplasser.

I tillegg må Norge ta klimakrisen på alvor, noe som krever næringspolitiske virkemidler som legger til rette for utvikling av bærekraftige og fremtidsrettede arbeidsplasser. Norge må starte omleggingen til et lavenergi- og lavutslippssamfunn så snart som mulig.

Virkemiddelapparatet

Forskning, utvikling og innovasjon er en viktig forutsetning for å videreutvikle et kunnskapsbasert, konkurransedyktig næringsliv. I en krisetid er en økt statlig FoU satsning nødvendig i arbeidet med å bygge broer for et framtidig konkurransedyktig næringsliv, med fokus på miljøteknologiske produkter, tjenester og energieffektivisering. LO krever derfor en mer offensiv FoU-politikk som stimulerer til økt bidrag fra næringslivet, samt trygge rammevilkår for grunnforskningen. Regjeringen må understøtte

denne utviklingen gjennom en helhetlig satsing på Innovasjon Norge, Investinor og Forskningsrådet.

Regjeringen må i høstens statsbudsjett gi et kraftig løft til de næringsrettede forsknings- og utviklingsprogrammene. Spesielt må det satses på større demonstrasjons- og pilotprosjekter på miljøteknologiske løsninger og produkter. LO foreslår at det etableres en ordning for strategiske utviklingskontrakter. Dette vil være et positivt bidrag for å legge til rette for fremtidsrettet sysselsetting og verdiskaping i Norge.

Omstilling og utvikling er ressurskrevende og risikofyllt. Ulike offentlige og private fond samt et godt fungerende GIEK er tilsvarende viktige næringspolitiske virkemidler.

Enovas rolle i arbeidet med å øke fornybarandelen og energieffektivisering og må fortsette å styrkes.

LO vil framheve et aktivt partssamarbeid i bedriftene som bidrar til sosial og organisatorisk innovasjon, kompetanseutvikling og miljø- og klimavennlige løsninger og produkter samt økt produktivitet

Offentlig innkjøp

Med bakgrunn i de store ekstrabevilgningene som er gitt gjennom regjeringens tiltakspakker vil offentlig sektors kjøp av varer og tjenester øke betraktelig. LO vil understreke ansvaret som hviler på det offentlig både som innkjøper og oppdragsgiver. Den offentlige innkjøpspolitikken må ta etikk, miljø- og klimaansvar på alvor.

Kommunenes ansvar

Offentlig sektor og kommunene har en viktig samfunnsutviklerrolle, og må være pådrivere i arbeidet med næringsutvikling. Regionreformen ga fylkeskommunene økt ansvar og flere midler til regional og næringsrettet utvikling. Det må derfor rettes økt fokus på kommunenes behov for strategisk nærings- og sysselsettingsplaner. Samspillet mellom fylkene og det næringsrettede virkemiddelapparatet må videreutvikles, og regionale utviklingsprogrammer må tillegges større vekt.

Statlig eierskap

Den økonomiske krisa synliggjør viktigheten av et langsiktig og stabilt statlig eierskap. Staten må gjennom disse bedriftene utviser en langsiktig investeringsstrategi og bidrar til å avdempe nedgangen. Samtidig må staten føre en klar og forutsigbar utbyttepolitikk som ikke taper bedriftene for investeringsmidler

Statens eierskapspolitikk må videreutvikles og hensikten med eierskapet må for flere bedrifter tydeliggjøres.

Olje og gass

En betydelig andel av investeringer, oppgradering og vedlikehold av installasjonene på norsk sokkel utføres av norske bedrifter. Eksport av norsk olje og gass teknologi er eksport av norsk kompetanse i sikker olje og gass utvinning. Denne kompetansen er utviklet på norsk sokkel. Norsk olje og gass næring har hatt muligheten for å lære hjemme, under strenge krav, for å bli de beste i verden. Ikke minst i økonomiske nedgangstider er det viktig at denne kompetansen vedlikeholdes og videreutvikles gjennom nye prosjekter. StatoilHydro, med 67 prosent statlig eierandel, har et særskilt ansvar for å holde en høy lete aktivitet på norsk sokkel og utnytte de mulighetene som ligger i eksisterende funn og felt.

Goliat-feltet er det første oljefeltet under utbygging i nordområdene. regjeringen må påse at denne feltutbyggingen bidrar til å forsterke framtidig nordnorsk næringsutvikling knyttet til olje- og gassvirksomheten også i den forestående byggefasen.

Industrikraft

LO mener at Norge fortsatt har de beste muligheter for å opprettholde og videreutvikle den kraftforedelende industrien. Vår tradisjonelt gode kraftbalanse, og fordelene ved å etablere seg i Norge må opprettholdes. En strategi som tar sikte på at kraftselskapene skal tjene mest mulig på eksport forutsetter omfattende kabling til utlandet og vil gi en høyere pris på norsk kraft. Både industri og forbrukere vil bli tapere av en slik politikk.

Regjeringen har i eierskapsmeldingen og gjennom sitt rammeforslag til konsortium fulgt opp viktige deler av sitt løfte om å legge til rette for industrikraft. Det gjenstår å utvikle finansieringsformer som gjør konsortieløsninger attraktive for kraftleverandørene. Langsiktige kraftkontrakter er ikke på plass i tilstrekkelig omfang, og fornyingsbehovet er stort. LO forutsetter at industriens egenkraft som hjemfaller til staten, videreføres gjennom nye mekanismer som sikrer kraften på lang sikt. Bare når alle disse elementene er på plass, kan vi anse valgløftene om industrikraft fra Soria Moria som fullt ut gjennomført.

LO krever også at det investeres mer i utbygging og vedlikehold av strømmettet på alle nettnivåer. Nettselskapene må være offentlig eid.

Fornybar energi

Kraftbransjen må gis et klart oppdrag for å iverksette en forsterket satsning på effektivisering og utbygging av våre fornybare energiresurser. NVE må gis i oppdrag å strømlinjeforme konsesjonsbehandlingstiden. Nasjonale planer for utnyttelse av vindressursene og aktuelle arealer for utbygging må på plass. Et støtteregime som støtter opp om iverksettelsen av planene må utvikles.

Det må også satses på andre aktuelle energiformer som bølgekraft, tidevann, jordvarme, bioenergi herunder biometangass mv. Satsingen må gi seg utslag i gode og forutsigbare rammevilkår og en styrking av forsknings- og utviklingsarbeidet på feltet.

Samferdsel og infrastruktur

LO gikk inn for en kraftig satsing på samferdsel, både for å løse dagens utfordringer og for å utvikle et transportsystem som dekker samfunnets behov for transport i framtiden.

Regjeringens forslag til Nasjonal Transportplan 2010–2019 (NTP) innfrir i stor grad LOs forventninger. I en situasjon med ledig kapasitet er det viktig at prosjekter som raskt kan settes i gang prioriteres.

Økt satsing på jernbane, samt bedre tilrettelegging for godstransport med skip vil være viktig for en mer miljøvennlig transportsektor. I tillegg må det satses på økt kollektivtransport særlig i byer og tettbygde strøk.

LO finner det lite hensiktsmessig at dagens begrensninger i det offentlige budsjett- og økonomireglement bidrar til å tvinge fram uønsket finansierings- og organisasjonsformer (OPS), når det offentlige i siste instans uansett må bære kostnadene til en høyere totalkostnad enn det ellers ville blitt.

LO vil peke på muligheten til å prosjektfinansiere større investeringsprosjekter innenfor samferdsel. Finansiering bør gis gjennom statlig låneopptak fra avsatt fond på 50 milliarder kroner

Posten

Liberalisering av postsektoren i Europa skaper store utfordringer for et land med så spredt bosetting som Norge. Konkurransen i det lønnsomme markedet på Østlandet vil skape behov for offentlig finansiering av posttjenester i distriktene, samtidig som store internasjonale selskaper vil hente ut fortjeneste. Konkurransen i postdistribusjonen vil også ha negative miljøkonsekvenser som følge av parallell kjøring av biler, båter, tog og fly, der Posten Norge kjører alene i dag. LO vil arbeide imot en slik skattefinansiert liberalisering, som gjør det vanskelig og dyrere for næringsvirksomheter i distriktene og hvor internasjonal erfaring viser at konkurransen utfordrer arbeidstakernes lønns-, arbeids- og pensjonsvilkår.

Med bakgrunn i usikkerheten knyttet til konsekvensene krever LO at implementeringen av EUs tredje direktiv utsettes. Videre krever LO at det stilles krav mot at en eventuell implementering fører til sosial dumping og forringelser for norsk distriktpolitikk.

Bygg- og anleggsnæringen

Staten har gjennom krisetiltakene gitt kommunene betydelige midler for oppgradering og nye kommunale bygg. Kommunene må nå prioritere prosjekter som raskt kan settes i gang.

Kommunene må også benytte seg av muligheten til å få støtte hos Enova, for mer energigjerrige bygg når de gjennomfører rehabiliteringsprosjekter.

LO krever at det offentlige går foran i arbeidet med strengere krav til energistandarder ved rehabilitering.

Næringsmiddelindustrien

Det er et betydelig potensial for å øke verdiskapningen særlig innenfor sjømatsektoren. LO mener at man igjennom en aktiv politikk må arbeide for at hele næringsmiddelindustrien får en stabil tilgang på norsk råstoff til en riktig pris igjennom hele året fra både fra sjø og land. Videre at det føres en avgiftspolitik som har klare begrunnelser og som ikke undergraver bedriftenes konkurransevne. Satsning på kvalitet og matvaresikkerhet er en forutsetning for denne næringens fremtid. LO krever at alle næringsmidler og forbruksvarer må merkes med opphavsland og produksjonssted av hensyn til forbrukerne.

Reiseliv

Fokus må holdes oppe på den nasjonale reiselivsstrategien og det må settes krav til næringslivet både når det gjelder kompetanseutvikling og innovasjon, slik at en kan møte de utfordringer næringen står overfor, både i forbindelse med finanskrisa, men også i forhold til kravene om en grønn reiselivsnæring.

Det må legges til rette for å skape flere helårs arbeidsplasser i områdene med store sesongvariasjoner.

Forslagsnr: 10117
Fra: Sekretariatet

Kongressbevilgninger 2009 – 2013

1. **Kongressen bevilger til:**

Arbeidernes Edruskapsforbund	kr 100 000
Norsk Pensjonistforbund	kr 100 000
Norges Bedriftsidrettsforbund	kr 100 000
Norges Kristne Arbeidere	kr 100 000
Norsk Sangerforbund	kr 100 000

Beløpene er per år i kongressperioden.

2. Kontingenten til IFS fastsettes til kr 850 000 per år i kongressperioden.
3. Som et engangsbeløp bevilges det kr 250 000 til Norsk Folkehjelps gjenoppbyggingsarbeid etter krig i Gaza og Sør-Libanon.
4. Det bevilges et engangsbeløp på kr 100 000 til Nei til Atomvåpen.
5. Det bevilges et engangsbeløp på kr 100 000 til Amnesty International.

